

UNDERLAG TILL BEGÄRAN OM PLANUPPDRAG

Planprogram för Norra museiområdet i Malmö

SYFTE OCH MÅL MED PLANPROGRAMMET

Syftet med planprogrammet för Norra museiområdet är att utreda förutsättningar och föreslå förbättringar för hur karaktärsbärande element, funktioner, flöden, entréer, platser och kopplingar kan samspela och utvecklas, både i förhållande till omgivande stadsväv och sett till museiområdets inre logik och struktur. Planprogrammet ska föreslå åtgärder i den fysiska miljön och befintliga byggnader som kan ligga till grund för framtida investeringar.

Planprogrammet ska hantera förutsättningar och förslag både på en övergripande nivå, för området som helhet, och konkreta lösningar på en mer detaljerad nivå.

Det långsiktiga målet är ett museiområde:

- som är en rumsligt och funktionellt väl integrerad plats i centrala staden,
- där platsens unika karaktärsbärande element framhävs,
- som är en stor kulturell och social destination och ett nav i Malmö och internationellt.

PLANFÖRUTSÄTTNINGAR OCH BESKRIVNING AV DEN PLANERADE ÅTGÄRDEN

BAKGRUND

Bakgrunden till att ta fram ett planprogram är att många platser och byggnader inom området är i stort behov av upprustning och förbättring. Kulturförvaltningen har samtidigt ambitionen att etablera hela museiområdet som ett ledande kulturellt centrum i Malmö, med en mångfald av arrangemang och aktiviteter som engagerar många, allt från Malmöbor till internationella besökare.

För att veta på vilket sätt detta ska ske och uppnås, finns behov av att Malmö stad samlat och gemensamt stakar ut en riktning för områdets fysiska utveckling. Detta har bedömts lämpligt att göra i formen av ett planprogram.

PLATSEN

Norra museiområdet avser i det här sammanhanget i huvudsak Malmöhus och området norrut, inklusive kanalen/Citadellsvägen-Citadellskajen.

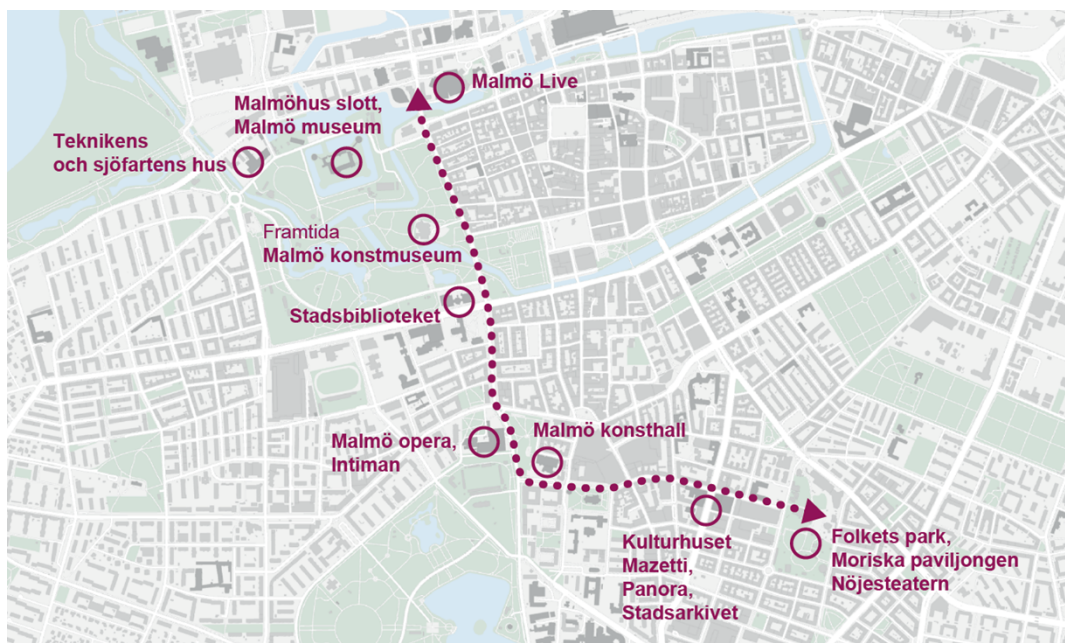
Koncentration av kulturella målpunkter

Inom området och i angränsande Slottsparken finns fyra av stadens kulturinstitutioner samlade, en grundbult i den kulturella infrastrukturen i Malmö. I Slottsparken finns Malmö stadsbibliotek i söder och i öster pågår planerna för Malmös nya konstmuseum i den så kallade Restaurangpaviljongen. Inom planprogramsområdet finns Malmöhus slott med Malmö museer, liksom Teknikens och sjöfartens hus.

Orienteringskarta med den huvudsakliga geografiska omfattningen av planprogrammet markerad med röd streckad linje.

I ett större perspektiv utgör området en del av "Kulturstråket" genom staden, som knyter ihop ovan nämnda institutioner med bland annat Malmö opera och Malmö konsthall.

En karta över det så kallade "Kulturstråket" genom Malmö.

Utöver de större kulturinstitutionerna finns det inom och gränsande till området ett flertal andra målpunkter, däribland fiskehoddorna vid Banérs kajen, spårvagnslinjen

Museilinen med sluthållplats vid Banérskajen, Slottsmöllan, Slottsträdgården och Citadellsgymnasiet.

Central roll i staden

Museiområdet ligger på kort gångavstånd från såväl centralstationen som gågatan, Stortorget, Gustav Adolfs torg och andra viktiga målpunkter i Malmös stadskärna. Pågående stadsutveckling i närområdet så som Citadellstaden och utvecklingen av stadskärnan, gör att Norra museiområdet framöver kommer att knytas ännu närmare till Malmös mest centrala delar. Området och dess olika verksamheter kommer samtidigt få en alltmer central roll i stadens utbud och stadsliv.

Rörelser genom och inom området

Planprogramområdet utgör en viktig länk mellan Malmös stadskärna och andra delar av staden. Genom området leder stråk i öst-västlig riktning mellan stadskärnan och Ribersborg, via Malmöhusvägen, men också längs Citadellskajen-Citadellsvägen. Citadellsvägen-Citadellskajen genomgår för närvarande en ombyggnad och kommer att utvecklas som dels stadshuvudgata, dels gångfartsområde. I nord-sydlig riktning leder olika stråk mot havet i norr. Utöver dessa finns möjlighet för besökande att röra sig inom och genom Slottsparken i olika riktningar och längs slingor av mer rekreativ karaktär.

Det sammanlänkande läget till trots är kopplingarna mellan området och omgivningarna idag inte så tydliga. Det samma gäller för kopplingarna mellan de olika målpunkterna inom området.

Malmöhusvägen sedd från öster.

Gröna och blå kvaliteter

Planprogramområdet omfattar delar av Slottsparken som är en viktig grön lunga i den centrala staden, viktig sett till såväl naturvärden som till möjligheterna för olika aktiviteter såsom rekreation, lek, möten och återhämtning. I takt med att det blir allt vanligare med höga temperaturer blir parken också allt viktigare som en plats för svalka. De blå miljöerna i form av kanalerna är ett viktigt komplement till grönskan i området. De delar av kanalsystem som finns inom planprogramområdet är dock delvis svårtillgängliga och skymda av buskage och branta slänter, utan möjlighet att ta sig ned mot vattnet.

Kanalen norr om Malmöhus, sedd från väster. Citadellskajen till vänster i bild, museiområdet till höger i bild.

Viktig del av Malmöns historia

Vid Malmöhus uppfördes redan under första delen av 1400-talet ett mindre kastell, som ett led i att befästa städerna längs Öresunds kuster och säkra tullinkomster till den danska staten. Under 1500-talet revs kastellet och ett nytt slott i renässansstil uppfördes, som kom att utgöra ett kungligt residens. När Skåne blev svenskt under 1600-talet blev slottet i stället en renodlad försvarsanläggning, för att ett århundrade senare övergå till att nyttjas som fängelse. Under första halvan av 1900-talet överläts Malmöhus till Malmö museer och det äldre slottet kompletterades med nya tillägg.

Norra museiområdets historia som försvarsanläggning gör platsen till en av flera viktiga pusselbitar i bilden och berättelsen av Malmö som kuststad och är starkt identitet- och karaktärsskapande.

FRÅGESTÄLLNINGAR OCH ÖVERVÄGANDEN I PLANARBETET

Avsikten är att arbetet ska resultera i ett planprogram som omfattar övergripande mål och riktning för området och förslag till konkreta fysiska åtgärder, som också kan ligga till grund för beslut om framtida investeringar.

I planprogrammet behöver följande viktiga frågor behandlas:

- Platsspecifik arkitektur och stadsrum
- Vattenrummens potential
- Parken som en grön lunga i centrala staden
- Sammankopplingar av institutioner, funktioner, stråk, rörelser, flöden, siktlinjer och mötesplatser.
- Norra parkeringens nuvarande och framtida funktion
- Eventuella exploateringsmöjligheter
- Framtida besökskapacitet för hela museiområdet
- Mobilitet och parkering

Förslagen till utveckling av området behöver ta fasta på och utnyttja potentialen i de starka stråk som redan finns genom området, i nord-sydlig mot havet respektive i öst-västlig riktning mellan stadskärnan och Ribersborg. Planprogrammets förslag ska även

förhålla sig till sin kontext såsom ny och befintlig kringliggande stadsbebyggelse, samt till "Kulturstråket".

Arbetet behöver utöver ovanstående också omfatta en samordning med parallella och angränsande utvecklingsprocesser så som *Strategi för stadskärnan*, Museilinen, Garveriet, Banérs kajen, ny placering för Malmö konstmuseum, Malmöhus framtida roll och liknande.

KVALITETSAMBITIONER

- Området ska stärkas som destination för alla Malmöbor och besökare, genom bevarande och förädling av befintliga kvaliteter och funktioner, samt genom tillförande av nya.
- Området ska utvecklas med hög kvalitet och på ett sätt som tar avstamp i platsens särart och historia. Unika karaktärsbärande element ska identifieras och framhävas. Betydelsen av platsen i relation till staden och havet över tid ska undersökas och lyftas fram.
- Områdets relation till omgivande stadsväv ska stärkas genom utveckling av stråk, platser, siktlinjer och entréer.

JÄMLIKHETSAMBITIONER

- Området vänder sig till många olika brukargrupper och fyller många olika funktioner, exempelvis som plats för rekreation och lek, evenemang och kulturutövning, samt för återhämtning och vila. De olika brukargruppernas och funktionernas behov ska även fortsättningsvis tillgodoses inom området.
- Slottsparkens utgör en grön lunga i staden där delar av parken utgörs av lugna, skyddade miljöer. Fysiska åtgärder och ökad besöksmängd i området ska inte inverka negativt på dessa lugna platser.
- Inom området finns en mångfald av välfungerande platser av olika karaktär. Variationen av platser ska bevaras och vidareutvecklas, för att gynna områdets sociala värden.
- Förutsättningarna för rörelse till och från området samt mellan dess olika målpunkter ska förbättras. Utformningen ska också uppmuntra människor att stanna upp och vistas i de offentliga rummen under längre stunder, under större delar av dygnet och av året.
- Området är en viktig plats för barn och deras möjlighet att ta del av och utöva kultur. Att barn kan röra sig genom området på ett tryggt och säkert sätt är därför av särskilt stor betydelse.

KLIMATAMBITIONER

Minimerad klimatpåverkan

- Utvecklingen av området ska ta utgångspunkt i befintliga värden och god resurshushållning.
- Om- och eventuella nybyggnadsprojekt inom området ska utföras med minimerad klimatpåverkan, i linje med Malmö stads *Färdplan för Klimatneutralt byggande*.
- Hållbar mobilitet ska främjas och infrastrukturen för gående och cyklister premieras.

Klimatanpassning

- Riskerna vid extremvärme och skyfall ska minimeras genom att befintlig vegetation i möjligaste mån bevaras. Ökad hårdgörning av marken ska undvikas.
- Ny vegetation som tillförs ska ha multifunktionella egenskaper och fungera som blågröna lösningar med synergieffekter som värmereglering, ökad biologisk mångfald, minskad risk för översvämning och rekreativa värden.

Naturvärden

Slottsparken är en av stadens viktigaste gröna miljöer och är hem för stora naturvärden. Den biologiska mångfalden ska gynnas genom att befintlig vegetation i möjligaste mån bevaras. Ny vegetation ska om möjligt tillföras. I det fall träd föreslås fällas ska en naturvärdesinventering göras. Påverkan på fladdermöss i form av ökad belysning ska undvikas.

AVGRÄNSNINGAR

Inför kommande utveckling av området och genomförande av de åtgärder som föreslås i planprogrammet kommer ett flertal frågor sannolikt att behöva utredas vidare. Dessa utredningar görs dock inte inom ramen för planprogrammet:

- Undersökning av markföroreningar.
- Utredning av påverkan på vattenkvaliteten i kanalsystemet och åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vattenförekomster.
- Utredning av potential för lokal energiproduktion och eventuell energilagring.
- Utredning av antikvariska värden för enskilda byggnader.
- Utredning av byggnadsteknisk status för befintliga byggnader.
- Förprojektering av teknisk infrastruktur.
- Naturvärdesinventering, undantaget om befintliga värden kan komma att påverkas, såsom enskilda träd eller fladdermöss.
- Förslag på planlösningar i byggnader.
- Förslag till gestaltning av allmän plats, undantaget på en övergripande nivå.
- Kostnadsuppskattningar för åtgärder som föreslås.

Arbetet med planprogrammet omfattar inte en utredning av möjlighet till ytterligare förskoleplatser inom området. I arbetet kommer inte heller dialog- eller involveringsarbete genomföras med externa parter såsom allmänheten, undantaget i samband med samrådet av planprogrammet.

ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖVERSIKTSPLANEN

För området gäller *Översiktsplan för Malmö 2023*. Översiktsplanen anger i huvudsak följande för planprogramsområdet:

- Huvuddelen av området, däribland Malmöhus, omfattas av markanvändningen park.
- Teknikens och sjöfartens hus omfattas av markanvändningen befintlig blandad stad.

- Den nordöstra delen av området pekas ut som framtida innerstad.
- Hela området pekas ut som primär framtida fotgängarzon, där fotgängares behov och upplevelse ska prioriteras mycket högt i relation till andra anspråk. Malmöhusvägen och gång- och cykelvägen väster om Malmöhus är utpekade som sekundära huvudcykelstråk.
- Malmöhus och Slottsparken pekas ut som uppmärksamhetsområde för kulturhistoriskt värdefulla miljöer, områden där det sannolikt finns kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader eller bebyggelseområden enligt kapitel 8 §13 Plan- och bygglagen. Inom dessa är det extra viktigt att utreda dessa samband i kommande planering och andra byggnadsåtgärder.
- Malmöhus, Teknikens och sjöfartens hus och övriga ytor norr om Malmöhusvägen utgör del av stadskaraktären institutionsbebyggelse.

Planprogrammets syfte handlar framför allt om att utveckla och stärka befintliga funktioner inom området, vilket bedöms vara förenligt med vad som anges i översiktsplanen. Eventuell ny exploatering skulle, beroende på innehåll, kunna innebära en avvikelse från översiktsplanen.

ÖVERENSSTÄMMELSER MED LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE

Planprogrammets syfte enligt detta underlag är förenligt med länsstyrelsens granskningsyttrande över översiktsplanen.

BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Genomförandet av planprogrammet bedöms preliminärt inte medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kapitlet 3§ miljöbalken. En särskild miljökonsekvensbeskrivning ska därför inte upprättas. Miljökonsekvenserna kommer att redovisas i planprogrammet.

PRELIMINÄR TIDPLAN

Planuppdrag	SBN	2025-12-11
Samråd	SBN	2026-06
Godkännande	SBN	2026-12

Daniela Duljan Krizanec
Enhetschef

Katarina Jeraeus
Planhandläggare